

СПИСЪК¹

за научни трудове на доц. д-р Веселин Пенчев Петков
приложими за конкурс за „професор“
по професионално направление 4.4 науки за земята
(социална география, културен туризъм и регионално развитие)
ДВ. Бр. 41/03.06.2022 г.

Монографии

1. **Петков, В.**, Културна география, Университетско издателство „Еп. К. Преславски“, 2022, с. 178, ISBN: 978-619-201-612-8

През последните години отношението към географията радикално се измени. От статична и обзорна наука, тя все повече се превръща в социална и "лична". Започва да разглежда пространствените проблеми през призмата на отделният индивид, а след това "подрежда пъзела" на общата картина. Това води до възникване на изцяло нови клонове в географията и по-конкретно в Обществената география.

Такива са география на потреблението, география на спорта, електорална география и т.н. Тези частни клонове на географията умело се вписват в тематичните "дебри" на културната география.

Монографията "Културна география" е създадена именно за това. Да даде нов поглед на географското знание, от това да произлезе едно ново виждане към регионалните социокултурни и демографски проблеми в света и България. Разработена е в няколко тематична аспекта, като в началото Ви запознаваме с теоретичните постановки и концепти в културната география. След това последователно разглеждаме цивилизациите, като част от основният клон в тази наука, а именно География на цивилизациите. Даваме нов, модерен поглед и върху актуални теми като география на потреблението, география на конфликтите, кулинарната география и т.н. Все теми свързани със социума, в който живеем и лично докоснати от нашите желания, навици и културни различия. Надяваме се тази модерна география да изгради в читателя нов поглед на географското знание, или както всички твърдим...: „това е същото географско знание, но облечено в нови одежди“.

Като първо подобно изследване, то няма да е лишено от непълноти, пропуски и несъвършенства. Автора ще се отнесе отговорно към всяко градивно мнение, за да изградим, оформим и издадем едно още по-модерно издание в следващият му тираж.

Статии в световна база данни (Scopus, Web of Science), индексирани и реферирани издания:

✓ *Статии в световна база данни:*

2. **Penerliev, Milen y Petkov, Veselin.** Modern characteristics of Bulgarian border territories. Revista Inclusiones Vol: 7, Abril-Junio, Santiago, Chile, 2020, p. 205-212, ISSN 0719-4706, (indexing: **Web of Science**)

Граничните райони са важна част от националното географско пространство на всяка страна. Върху тях се разполага държавната граница, възможностите за трансграничен преход и свързване със съседните страни. Често те са елемент от националната сигурност предвид факта, че са място за локализация на военни бази и съоръжения. В този контекст е важно да се характеризират като част от йерархичната

¹ Номерацията съответства на тази в електронните ресурси и хартиен носител

структура на нажионалното географско пространство, развитието на селищата, населението и специфичното погранично стопанство в тях. В настоящият материал се прави опит точно за това. За да е възможно да изпъкнат важните проблеми пред развитието на подобни „маргинални“ зони. Българските погранични територии са всички административни общини, имащи пряка граница със съседните ни страни по суша или река. Към тях включваме и морските общини.

3. Ibrayamova S, **Petkov V**, Ignatova-Ivanova T, Kolev G. Social status and Gut Microbial Dysbiosis in adults and children with Autism Spectrum Disorders: a profound review of the available literature sources. J of IMAB. 2021 Jul-Sep;27(3):3939-3946. DOI: <https://doi.org/10.5272/jimab.2021273>. p. 3939-3946 (**indexing: Scopus**)

В настоящата публикация се разглежда аутизмът като комплексно разстройство без конкретна диагноза, така че заболяването се определя от неговите специфични характеристики описани в литературата като когнитивни дефекти, социални, комуникационни и поведенчески проблеми, повтарящи се поведения, необичайна чувствителност към стимули като шум, ограничени интереси и самостимулация. Има много модели в литература, обясняваща биологията на аутизма, които се базират върху генетиката, имунитета, различни фактори на околната среда и диета. Има много литературни данни, че хората с аутизм.

Спектърните разстройства (ASD) често имат стомашно-чревни проблеми, които също засягат поведението им. ASD страдат от увреждания в развитието от ранна възраст, които могат да бъдат както физически, така и психологически. Често хората страдат от тези проблеми дори през целия им живот. Този преглед има за цел да предостави основна информация за дефиниции, исторически данни, диагностика методи, поведенческа етиология, стомашно-чревни и социални проблеми при възрастни и деца с ASD.

✓ *Статии в индексирани и реферирани издания:*

4. Dimitrov, Sl. M. Penerliev, **V. Petkov**, R. Bello. Natural and cultural heritage of UNESCO in Albania, Macedonia and Bulgaria as an opportunity for tourism development, Sociobrain, (online magazine), Issue 42, February, 2018, p. 29-44, ISSN 2367-5721, (Scientific Journal Impact Factor Impact Factor for 2018 = 5.507, Eurasian Scientific Journal Index Impact Factor for 2018 = 2.446, Cosmos Impact Factor for 2018 = 3.938, International Scientific Indexing, Scholar Article Impact Factor, Scientific Indexing Service, Impact Factor for 2018 = 2.446)

Статията изследва географското разпределение на защитените от ЮНЕСКО обекти в балканските държави. Приложени са някои показатели за оценка на наличието на територията на такива обекти. На сравнителна основа са характеризирани природни и културни обекти под закрилата на ЮНЕСКО в Албания, Македония и България. Направени са и основни обосновани изводи и констатации.

5. **Petkov. V.** Culinary and cultural tourism – Points of points of intersection, Grandes problemáticas do Europeu, maio, University of Porto, Portugal, 2019, (CD edition), (indexing: Google scholar) in press – сертификат

Доклада разглежда възможности за развитие на кулинарния туризъм като част от кулинарните регионални традиции на териториите. Прави се опит за съотнасяне на този

вид туризъм към тематичният обхват на културният туризъм. Търси се връзката между тях като производни един на друг видове туристически дейности.

Показана е ползата от подобни синергични действия за засилване ролята на регионите с оглед културната идентичност и запазване на местните традиции и култура. Културната идентичност е „стожерът” на културният туризъм, а по тази причина кулинаруния туризъм приемаме като част от културния туризъм в България. На фона на сравнително малкия дял на алтернативните видове туризъм у нас, това може да представлява перспектива за тези често обезлюдени и туристически малко атрактивни зони от територията на страната, но запазили своята бит и култура. От друга страна разглеждаме тези възможности като алтернатива за запазване на културната идентичност на българина. В този смисъл обръщането към миналото, в корените на обособяването на етнографските региони ни дава и възможност за опазване на автентичното българско „кулинарно наследство”. То може да е своеобразен нов алтернативен ресурс за туризъм. Завръщането към корените е тенденция в българската действителност. Посещават се много културни обекти, селски територии и всяка от тях има своята кулинарна особеност. Това би придало допълнителна стойност и към възприетите вече алтернативни форми на туризъм – селски, еко- и др.

Днес информацията и пътуванията са толкова лесно достъпни, че винаги може да се осъществи целта на едно кулинарно пътуване. Целта някой път може да бъде да се разглеждат забележителности, музей, но да пътуваш за да практикуваш кулинарен туризъм-било то дегустация на вино във винарна или опитване на някоя непозната и вкусна гозба. В световен план има известни ресторанти и винарни, които могат да се посетят. В България точно този вид туризъм все още не е популярен, но определено има предпоставки за развитието му. Кулинаруния туризъм е съсредоточен върху удоволствието и търсенето на приготвената храна и напитки. Все повече хора обаче през последните години желаят да опитат атрактивни храни и напитки, Техники чрез различни типични ястия и напитки е възможно да се покаже и уникален бит, местна култура и обичай. В България за увеличават събитията, чат от фестивалният туризъм. Попълярни стават фестивала на динята, на черешите, гюзлемето и др. В статията се търси връзка между фестивалния туризъм, културният и кулинарния. Обосноват се вътрешни причинно-следствени връзки

Кулинаруния туризъм е тясно свързан с други специфични видове туризъм (винен, ловен, риболовен и др.), Въпреки че не е пряко свързан с разглеждане на други забележителности, но може да се комбинира. . Той се практикува от всички неосъзнато, но има осъзнато приложение, когато пътуването е предопределено от определено ястие (група от ястия).

Във структурно отношение доклада разглежда вътрешно-отрасловата подялба на кулинарния туризъм. Според повечето изследвани автори кулинарния туризъм или хранителния туризъм е специфичен вид туризъм обхващащ гурме туризма, гастрономическия туризъм, туризма на националната кухня и др

6. P., Helena, M. Penerliev, L., Oliveira, V. Petkov, Seasonality in tourism: trends and good practices in Rio de Janeiro, Shumen and the Douro demarcated region – SocioBrains (online magazine), Issue 70, 2020, June, ISSN 2367-5721, p. 123-129, (Scientific Journal Impact Factor – 5,985 for 2019, Scholar Article Impact Factor

Светът, тази планета, на която живеем, създава разнообразие от територии, пейзажи и отчетлива динамика, които можем да видим в градските центрове, независимо дали в големи метрополиси като Рио де Жанейро (Бразилия), или в малки градове във вътрешността на страната, като Шумен (България), градски център, заобиколен от приказно наследство и история, както и в селски пространства, като демаркационния

регион Дору (Португалия). Независимо от мащаба на анализа и типологията на сценариите, разпръснати из континентите, има богатство от пейзажи и икономическо, социално, архитектурно, историческо и културно наследство, които трябва да бъдат подкрепени, като същевременно се запазят техните специфики и тяхната автентичност

7. Penerliev, M, **V. Petkov**, Current state of the urban network in Bulgaria, Espaço e Economia (Online), august 2020, Rio de Janeiro, Brazil, DOI: <https://doi.org/10.4000/espacoeconomia.13444>, ISSN: 2317-7837,1-12, LAT index,

В статията се разглежда с класификацията на градските селища в България в историко-географски аспект, като се акцентира върху генезиса и формирането на днешната градска мрежа в страната. Чрез определени примери е разкрито съвременното състояние на столицата, малките и големите градове. Тези три групи градски селища се развиват на различно място, при различни условия и са изправени пред неясно бъдеще. В урбанизационен аспект агломерационните ареали в България също са анализирани като специфични пространствени образувания.

8. **Petkov, V.** Culinary aspects of territories and destinations - concepts and approaches, SocioBrains ISSN 2367-5721 (online), journal www.sociobrains.com issue 90, february 2022, Scientific Journal Impact Factor Impact Factor for 2018 = 5.507 , Eurasian Scientific Journal Index Impact Factor for 2018 = 2.446, Cosmos Impact Factor Impact Factor for 2018 = 3.938, International Scientific Indexing, Scholar Article Impact Factor, Scientific Indexing Service, Impact Factor for 2018 = 2.446)

Този доклад обсъжда някои от концепциите и подходите за характеризиране на кулинарните различия в дадените територии. Ще бъде направена пряка връзка между етно-религиозните особености на страната, свързани с кулинарната идентичност в страната. Ще бъдат подчертани традиционните елементи, свързани с кулинарните регионални различия. Ще бъдат разгледани различни компоненти на територията, свързани с етнографските характеристики на общностите, свързаните с тях традиции и кулинарни различия, тъй като те са били формирани от различни фактори (географско местоположение, земеделие, религия, сезонност и др.)

9. **Petkov, V., M. Penerliev**, Labour market condition in bulgaria during the COVID-19 pandemics through an analysis of the workforce supply, SocioBrains ISSN 2367-5721, sociobrains issn 2367-5721 (online), february 2022, Scientific Journal Impact Factor Impact Factor for 2018 = 5.507 , Eurasian Scientific Journal Index Impact Factor for 2018 = 2.446, Cosmos Impact Factor Impact Factor for 2018 = 3.938, International Scientific Indexing, Scholar Article Impact Factor, Scientific Indexing Service, Impact Factor for 2018 = 2.446)

Статията разглежда основните промени на пазара на труда от началото на пандемията Covid-19. Анализирани са най-засегнатите отрасли – туризъм, здравеопазване и др. В пространствено отношение са посочени най-засегнатите административни единици и територии. Анализират се причините и се идентифицират възможните решения. Развитието на пандемични ситуации в световен мащаб прави пазара на труда непредвидим и силно податлив на вторични влияния. Някои от засегнатите отрасли не се възстановяват дълго време след края на негативните тенденции.

10. Penerliev, M., **V. Petkov** (2022). Influence of Covid-19 on the FMCG Industry, Journal “Careers”, Vol. 2 (1), 5-11, indexing: CEEOL

Статията разглежда феномена на бързооборотните потребителски стоки (FMCG) в контекста на тяхното производство и търговия. Анализирани са положителното въздействие на пандемията от COVID-19 върху бързооборотните стоки. В по-голямата част от продуктовото си портфолио този тип индустрия има благоприятен ефект в ситуации на различни кризи. Спад се наблюдава само в малка част от производството на бързооборотни стоки.

11. **V. Petkov**, The questionnaire survey in geography, issue (23) until August 2022, Espaço e Economia (Online, Rio de Janeiro, Brazil, LAT index, (in press)

Анкетното изследване е един от най-често използваните теренни методи в изследователската работа. Това е уникален и унифициран „инструмент“ в на пръв поглед различни дисциплини - изследване на обществените нагласи, на населените места и тяхното население, на туристите и др. В това изследване ние подчертаваме най-важните характеристики, когато се прилагат към изследвания в областта на географията.

12. **Петков, В.,** М. Пенерлиев, Културен и винен туризъм – възможност за развитие на устойчив туризъм в шуменския регион, Национална кръгла маса на тема „Устойчив винен туризъм в контекста на зелената сделка, Аграрен университет-Пловдив, 2022, indexing - AGRIS/FAO, CAB Abstracts и EBSCO

Статията разглежда основните принципи на устойчивия туризъм. Направен е опит да се направи аналогия с приложението на тези принципи в Шуменска област, чрез анализ на културно-познавателния туризъм и на възможностите за развитие на винен туризъм. Кумулативният ефект от включването на редица алтернативни форми на туризъм в общия туристически микс повишава икономическия ефект, валоризацията и съответно – повишава устойчивостта в различните ѝ аспекти. Въпреки че разглежданият регион е наситен с културни обекти и представлява център на културен туризъм, това не е пречка за развитието и на винен туризъм – предвид социокултурните, почвено-климатичните и регионалните икономически и демографски характеристики. Именно такива видове взаимовръзки са във фокуса на настоящото изследване.

Публикации в неиндексирани издания

13. **Петков, В.,** М. Пенерлиев, Кулинарните фестивали – предпоставка за запазване на местната и национална идентичност в България, сб. Черноморски туристически форум Варна 2019“, Изд. Славена 2019, Варна ISBN: 978-619-190-149-4

Във времето формите на проява на културно-познавателния туризъм стават все по-конкретни, наситени с нови идеи и съдържание. Отношението към храната също се променя. Засилва се тенденцията към интереса на туриста към дадено автентично „кулинарно място“. То е част от географският или туристическият образ на съответната туристическа дестинация. В същото време е и един от „пазителите“ на местният бит и култура. Умелото ѝ представяне като част от кулинарния туризъм е и една възможност за запазване на местната и национална идентичност.

14. Пенерлиев, М., **В. Петков**, Социокултурен профил на туристите в област Шумен /емпирико-теоретично изследване/, Шумен, изд. „Инкома”, 2019, ISBN 978-954-452-057-1, с. 44 (студия)

След 2008 година Светът е свидетел на най-мощната икономическа и финансова криза през последните десетилетия. Всички стопански отрасли на националните стопанства я ”изживяват” чрез спад на всички икономически параметри, които световната статистика следи. През последните две години, обаче, в разрез с общата тенденция на запазване на негативните индикации за излизане от кризата, туристическият отрасъл бележи ръст. Той се изразява в увеличаване на туристическите пристигания след 2011 година със средно 4 % на годишна база. През 2018 година броят на туристите надминава 1,4 млрд. души (СТО)¹. Това е ръст с 6% спрямо предходната година. На този позитивен фон следва да изследваме и актуалното състояние на българския туризъм. Дали тази световна тенденция се наблюдава и у нас? По данни на Националния статистически институт (НСИ) за 2018 година България е била посетена от 9.3 млн. чуждестранни туристи. Това е ръст с 4.4% спрямо 2017 година. Тези данни сочат, че развитието на туризма в България е в унисон със световните тенденции. Регионалната статистика на НСИ отчита и броя реализирани нощувки: един от най-точните показатели, отмерващ динамиката в туристическия отрасъл. Ако отправим поглед към данните за област Шумен, се отбелязва следното: през 2010 г. са отбелязани 27 000 пренощували лица, а за 2017 г. те вече са 58 000 души (НСИ, 2018). Това прави двоен ръст при този показател. Този ръст е показателен за развитието на този отрасъл в региона. Шумен е център на многовековната културна и историческа памет на цялата ни страна. Концентрацията на ресурси от подобно естество навежда на изводите за преимуществено развитие на културно-познавателния туризъм в неговия териториален обхват. Посоченият ръст в реализираните нощувки в област Шумен логично можем да анализираме и като повишаване интереса към този вид алтернативен туризъм в региона. Ето защо актуалността на тематиката в настоящия материал е още по-значима. Предложеното изследване всъщност има за цел да „избистри” картината в профила на туриста предпочел да посети обектите в Областта. Предвид водещият дял на културно-познавателния туризъм в региона става ясно, че този профил разкрива преди всичко особеностите на туристите, практикуващи културно-познавателен туризъм. Изследването е базирано на общоприети теоретико-методологични модели в научните изследвания (в т.ч. социални, географски, демографски и т.н.). Изборът им е предопределен от целта на изследването, възможността за провеждане на адекватно теренно наблюдение, а и не на последно място нуждата от практическа приложимост. Авторите убедено считат, че това изследване е първото подобно в нашия регион. Използваните досега характеристики на туристическия контингент са до голяма степен „привнесени” от други публикации, които не се отнасят до територията на област Шумен. Всяко теренно изследване е до голяма степен субективно предвид предпочетените методи за анализ. Предложеното тук не претендира за пълнота и не ангажира институциите в региона. То е опит за „експертна помощ” към ангажираните в туристическия отрасъл. Всички забележки и препоръки ще бъдат приети с благодарност!

15. Пенерлиев, М., И Марков, **В. Петков**, М. До, Влияние на туризма върху пандемията (на примера на Covid – 19), Сб. с доклади от научна конференция,

организирана от Колеж по туризъм – Бургас, 24-25 септември, 2020, 24- 25 септември 2020 г., ISBN 978-619-7125-74-0

Актуалните предизвикателства пред обществото свързани с продължаващата пандемия от Covid-19 ще отекват все по-остро в социалния и стопански живот на страни и региони. Пандемиите са неблагоприятни глобални събития, които нанасят своя „удар” първо по отношение на мобилността на населението, а това влиза в пряка корелация с туристическият отрасъл. Настоящата тема има за цел да анализира тези процеси на примера на пандемията от коронавирус през пролетта и лятото на 2020 година. Авторите акцентират върху малко изследван проблем, а именно първичното влияние на туристическият отрасъл върху пандемиите. Проблем, който е все по-актуален с оглед масовостта на транспортните превози и туристическите пристигания.

16. Димитров, Сл., М. Пенерлиев, **В. Петков**, Религиозните атракции като туристически обекти // Развитие на българската и европейска икономика – предизвикателства и възможности, том 4, УИ „Св. Св. Кирил и Методий, В. Търново, 2020, ISSN: 2603-4093

Религиозният туризъм се развива много динамично през последните десетилетия. Продуктът на религиозният туризъм включва безброй много религиозни атракции, които могат да бъдат групирани в следното области: свещени места и религиозни центрове, обслужващи целите на религиозно мотивирано поклонение посещения; религиозни сгради и паметници, които имат както историческа, така и архитектурна стойност; религиозен събития и празници (празници, шествия, обреди, служби и др.); култови предмети, сувенири, озвучаване носители, книги и други с религиозна тематика. България, както и Велико Търново, имат значителни религиозни туристически ресурси

17. **Петков, В.** Сл. Димитров, М. Пенерлиев, Алтернатив(а)ен ли е кулинарният туризъм? // Развитие на българската и европейска икономика – предизвикателства и възможности, том 4, УИ „Св. Св. Кирил и Методий, В. Търново, 2020, ISSN: 2603-4093

Развитието на всеки подвид алтернативен туризъм е свързано с време за неговата „еволюция“ до самостоятелен клон със свои особености, ресурси и утвърдени дестинации. В този смисъл и кулинарният туризъм е такъв. Доколко той все още е допълнителна услуга към друг вид туризъм или самостоятелен подотрасъл към алтернативния туризъм? Каква е ситуацията на българския туристически пазар? Това са основните проблемни въпроси в настоящия материал.

18. Пенерлиев, М., **В. Петков**, К. Найденов, Професор Анастас Иширков и Добруджа – любов и научна дейност, изд. Инкома-Шумен, 2020, ISBN:978-954-452-064-9,

През 2020 г. България празнува 80 години от сключване на Крайовската спогодба. На 7-ми септември 1940 г. след няколко седмични преговори, в румънският град Крайова, Румъния връща на България 7 565 km² нейна изконна територия на Южна Добруджа. За съжаление Северна Добруджа още след Освобождението от турско робство остава румънско владение отдадена под външното влияние на северната ни съседка. В периода до, и след 1920 г. много български учени (и в частност географи) използват своя авторитет и обществено положение, за да заострят внимание върху тази изстрадана българска територия. Един ревностен нейн защитник е и акад. проф. Анастас Иширков. В следващите редове предлагаме кратка ретроспекция на неговите трудове за

Добруджа. В отделен параграф предлагаме рядко издание на проф. А. Иширков свързано с предварителната подготовка на българската делегация на Парижката мирна конференция през 1919 г. То е в оригиналният си вид и правопис и касае научните възгледи на автора за единната територия на Добруджа. За улеснение на читателя предлагаме и пълна библиографска справка на откритите от нас публикации на проф. Иширков за Добруджа.

19. Петков, В., М. Пенерлиев, Бъдещето на туризма след Пандемията – оценки и прогнози, Сб. Четиринадесети черноморски туристически форум, Варна април 2021 „Рестарт на туризма – нова надежда“, стр. 43-54, ISBN: 978-954-9741-45-2

В продължение на повече от една година светът преживява едни от най-трудните си времена от векове. Пандемията от Covid-19 „преобърна“ представите за живот, комуникации, работа... Това се отнася и за най-печелившия отрасъл от световното стопанство, а именно туризма. В следващите редове целта ни е да представим поуките и позитивно да погледнем в бъдещето, когато туризмът неизменно ще преживее своя „рестарт“. Правим това с кратък анализ за отрасъла пред започване на пандемията и такъв по времето ѝ с цел да имаме ясни съпоставими хоризонти и отправни точки.

20. Пенерлиев, М., В. Петков, Родопите - етнодемографски и културен "мост" на Балканите, // Сб. доклади от научна кръгла маса 1-4 юли, 2021, Маджарово, изд. Инкома-Шумен, ISBN:978-954-452-070-0

Развитието на териториалните единици в културно-социален аспект се дължи на редица съчетания на благоприятни фактори и събития във времето и пространството. Естествено положителните възможности често се съчетават с лимитиращи (ограничаващи) фактори. Влиянието на всяка положителна или отрицателна категория и възможностите на обществото за въздействие върху тях са в основата на позитивното обществено развитие (демографско, социално, икономическо и т.н.). В настоящият материал се прави опит за оценка на Родопите в този контекст. Оценени са както позитивни, така и негативни тенденции в усвояването на територията в различни времеви диапазони.

21. Петков, В. М. Пенерлиев, Ф. Трендафилов, COVID-19 – актуален геопространствен анализ // Сб. от Конференция с межд. участие "Природни науки - 2021", 1-3 октомври, 2021, ISSN 2603-2937,

Докладът има за цел и търси актуални пространствено-времеви аспекти на разрастващата се Пандемия от Covid-19. Анализирани са както актуалното състояние по основни показатели, така също и редица чисто географски аспекти на тази зараза. Приведени са примери с държави от различни географски региони и с различно географско положение, както и с редица различия в демографско отношение.

22. Пенерлиев, М., В. Петков, За необходимостта от географски знания в обучението на туристическите кадри. Петнадесети черноморски туристически форум Варна, 15-16 април 2022 изд. ФИЛ ISBN: 978-954-9741-49-0

Този материал подчертава някои важни концепции, идеи и подходи, които в чисто географски план са част от теоретичната наука. Тези, които са напълно приложими при обучението на туристически кадри с цел изграждане на пространствена представа, подбрани са общи географски познания и аналитични умения.

23. Петков, В., М. Пенерлиев, Slow туризъм, Slow foods, food tourism: алтернатива за селските региони в България // Сб. от Международна научна конференция "Съвременни предизвикателства пред туризма, май, 2022, с. 612-622, ISBN: 978-619-239-710-4

В тази статия подчертаваме характеристиките на slow tourism, движението за slow food movement и food tourism. Изясняваме силната им взаимосвързаност и благоприятния им ефект върху селските райони в България. В контекста на селския туризъм, местния живот, култура и архитектура, тези движения в туристическия сектор могат да бъдат допълнителен стимул за развитието на тези области. Това е своеобразна алтернатива на алтернативния туризъм!

24. Пенерлиев, М., В., Петков, Демографската ситуация в община Кирково в периода 2011-2022 г. сборник с доклади от научна кръгла маса 30.06.2022-04.07.2022, Културните пътища на балканите: Културен туризъм, концепции, кариери“, Кирково-Александруполис „2022, Университетско издателство „Еп. К. Преславски“, Шумен, с. 9-20, ISBN 978-619-201-589-3

Община Кирково е една от малкото изцяло селски общини в България. Нейният географски обхват я локализира в област Кърджали, в територията на Източни Родопи. Както планинска, тя е едновременно и погранична територия. Като такава, тя може да служи и като модел в анализите на подобни територии както в демографско-социален така и стопански аспект. В този смисъл е целта на настоящият материал.

Публикувана глава от колективна монография

25. Пенерлиев, М., В. Петков, Геодемографски проблеми на България. Брой и движение на населението. Структура на населението // Сборник материали за подготовка на студенти за държавен изпит по география и регионална политика, Първа част, УИ „Еп. К. Преславски“, с. 88-104, ISBN: 978-619-201-482-7

Населението със своите трудови ресурси е изключително важен фактор за териториалното разположение и развитието на общественото производство. Почти всички материални и духовни ценности, необходими за нормалното функциониране на човешкото общество, са създадени от хората. Населението обаче е не само производител, но същевременно и потребител на материалните и духовните блага. В този смисъл най-важни негови характеристики, определящи го като фактор за развитието на стопанството, са: броят и реалните му трудови ресурси, полово-възрастовата му структура, образователният ценз, традициите, квалификацията и др. Различията в квалификацията и трудовите навици на човешките ресурси влияят пряко върху отрасловата специализация на стопанството на отделните страни. Количествените и качествените характеристики на населението са определящи за степента на социалноикономическото развитие на всяка една държава

26. Петков, В., Райониране на България. Характеристика на статистическите, селските, планинските и черноморските територии на България // Сборник материали за подготовка на студенти за държавен изпит по география и регионална политика, Първа част, УИ „Еп. К. Преславски“, с. 105-119, ISBN: 978-619-201-482-7

Пространствената организация на географската територия на България е процес, познат от „зората“ на географската наука в страната. Оттогава съществуват и опити за регионализация на селищата. Днес, след присъединяването на България към ЕС, задачите

пред общото географско и пространствено райониране стават все по-отговорни. Необходими са нови изследвания и прилагане на научна методика и методология, сравними във всички страни членки на ЕС. В условията на демографска криза и стопански упадък откриването на „проблемните” райони е важна мисия на съвременната географска наука.

Публикувани учебници и учебни помагала

27. Пенерлиев. М, **В. Петков**, Сборник учебни материали по География на населението и селищата., Шумен, изд. „Инкома”, 2018, ISBN 978-954-452-051-9, с.77, А4

В настоящия учебник по дисциплината „География на населението и селищата” за разработени част от тематичните раздели, съгласно действащата учебна програма. Тя се изучава в I семестър на I курс. Поради спецификата на университетското обучение и твърде ранния характер на изучаване на дисциплината тук се налага да се дадат някои тематични насоки за работа с настоящия учебник.

Темите са разработени в идентична схема, като в началото на всяка (там, където е необходимо) се дават дефинициите на основните понятия, свързани с изучавания материал. По тази причина в края на учебника не е поместен речник на термините. Считаме, че по-успешно изучаване на материала от всяка тема ще е факт при предварително запознаване с понятийния апарат.

В хода на всяка тема има няколко особености. В специално каре е даден допълнителен текст. Стремещът е той да е популярен, интересен за читателите, но също така да е тематично свързан с изучаваната материя. Не пропускайте да се запознаете с него. Той само ще допълни представите ви и ще даде практическа стойност на придобитите знания.

След някои от подтемите в съответната тема има заложи задачи за самостоятелна работа. Това са практическите задачи, които ще затвърдят знанията, но и ще ви донесат нови умения като работа с географски текст, съставяне на географски прогнози, анализ на статистически данни и други. Успешното им решаване ще доведе до успешното полагане на семестриалния изпит по дисциплината.

В края на всяка тема има въпроси за проверка на знанията. Отговорът им в „домашни условия” означава, че добре сте овладели материала от темата. Ако нямате отговор на някои от тях, върнете се отново в текста на темата, прочетете я отново и опитайте пак.

Отново в края на темата има задачи за самостоятелна работа. Те са по-обобщаващи от тези в сивите карета в текста. Част от тях се разработват екипно и се представят на преподавателите като курсов проект. Те показват нивото на овладяване на знанията, както и уменията за практическото им приложение. Ако се затруднявате в изпълнението им, търсете консултации с преподавателите.

Посочената в края на всяка тема литература е проверена и налична в Университетската библиотека. Към момента на завършване на настоящия учебник са активни всички посочени линкове и интернет сайтове от интернет източниците към всяка тема. По част от посочената литература вие следва да съставяте план-конспекти.

Не забравяйте, че успешната подготовка за семестриален изпит изисква отговорност и постоянство. Успех!

28. Пенерлиев, М., **В. Петков**, Сборник учебни материали по география на населението, селищата и регионите в България, 2020. изд. Инкома, Шумен, с. 75, А4, ISSN: 978-954-452-063-2

Пред Вас е третото учебно помагало от поредицата „Сборник учебни материали по..”. След това по „Културна география” (2017) и „География на населението и селищата” (2018), този трети Сборник идва с цел да запълни празнината от учебни помагала по учебни дисциплини в сферата на Обществената география. Както и предишните две, и това е създадено да обезпечи учебният процес по учебни дисциплини от учебните планове на специалности „География и регионална политика”, „География и биология” и „История и география”.

Този Сборник следва логиката и на предишните две издания. Темите са строго определени по обем. В тях има както задачи за самостоятелна работа, така и „карета” с допълнителен текст с цел разнообразяване на научният стил на изданието. В края на всяка тема има разработена бланка за семинарни занятия. Тя, освен че затвърждава базовите знания от темите, има за цел и да развие нови такива с помощта на самостоятелна работа с научни текстове и статистически данни.

Настоящият Сборник не дава изцяло знания за изучаваната от Вас учебна дисциплина. То е допълнение, а в хода на работа с бланките за семинарни занятия, Вие ще разработвате свои теми, ще добивате нови информация и умения, нужни Ви за успешното представяне на изпита.

В голяма степен това помагало надгражда вече известните ви „Сборник учебни материали по културна география” и „Сборник учебни материали по география на население и селища”. Затова е нужно, често да се връщате към тях и да си припомняте основни термини, концепции и примери. Те в голяма степен ще важат и за изучаваната дисциплина „География на населението, селищата и регионите в България”.

29. Пенерлиев, М., **В. Петков**, Сборник учебни материали по География на туризма на България, Изд. Инкома, Шумен, 2022, с. 78, А4, ISBN 978-954-452-077-9

Пред вас е поредното учебно помагало от нашият авторски екип. След това по Културна география, География на населението и География на населението и регионите в България, ето че подготвихме поредица от теми свързани с актуалните проблеми на географията на туризма в България.

Сборникът е съобразен с учебните програми по дисциплините География на туризма (в специалностите „История и география“ и „География и биология“) и Туристически ресурси на България (за магистърска програма „Езиково обслужване на туризма и бизнеса“).

В тази връзка сме длъжни, ние авторите, да направим следните важни уточнения, които следва да имате предвид за Вашето успешно представяне на семестриалния изпит съответната дисциплина:

1. Темите са точно определени по обем. Те съответстват времево на заложените учебни часове в Учебната програма.

2. Темите са само допълнение към Вашата теоретична подготовка. Често ще се налага сами или под ръководство на преподавателите да разработвате свои теми (или

части от тях), които са част от изпитния Ви въпросник. За тази цел са включени специални задачи от Бланката за семинарни занятия.

3. Не пренебрегвайте задачите от Бланката за семинарни занятия. Те ви дават допълнителни знания, а така също разширяват тематичната информативност на предхождащата ги тема.

4. Съвестно се запознавайте с посочената препоръчителна литература. Тя е специално подбрана за Вас и е налична или в Университетската библиотека, или при преподавателите.

За вас любопитни читатели, настоящото учебно помагало ще е едно добро „гмуркане“ в проблемите и достиженията на българския туризъм. Ще научите за нови дестинации, ресурси и видове туризъм. Ще можете по-убедително да направите своите маршрути за незабравими пътешествия.

Това издание ще има своите недостатъци. То няма за цел, а и е практически невъзможно да отрази всички аспекти на географията на туризма. Поставените от авторите ограничения в обема на темите е търсен ефект. Всеки изкушен от тематиката може да обогати своите знания след запознаване с предложената литературна справка в края на помагалото.

30. Петков, В., Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география (първа част), УИ „Еп. К. Преславски“, 2022, с. 84, ISBN 978-619-201-608-1

В настоящите учебни помагала „Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география – (първа част)“ и „Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география – (втора част)“ са разработени общо единадесет теми. В отделните теоретични теми се разглеждат проблеми като районирането в географски аспект, райони за планиране в България, етнографските особености на териториите в България, геоглобални проблеми като география на конфликтите и география на пандемията, и още ред актуални теми, касаещи обществената география. Част от темите са с практико-приложна стойност, разглеждащи изследването на населението и селищата в България, българските диаспори, фолклорните различия на териториите и други. Използвани са актуални статистически данни от официални източници (служба ГРАО, Национален статистически институт (НСИ), Евростат, СЗО и др.

Учебните помагала са разработени за студенти от спец. „География и регионална политика“, „География и биология“, „География и история“, „Туризъм“, както и магистърски програми „Географи и интерактивно образование“, „Приложна география и ГИС“, „Регионално развитие и туризъм“, „Краезнание“. Основната му цел е да представи модерни и актуални теми от обществената география, които да послужат за допълнителна подготовка, към вече изучаваните учебни дисциплини.

31. Петков, В., Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география (втора част), УИ „Еп. К. Преславски“, 2022, с. 80, ISBN 978-619-201-609-8

В настоящите учебни помагала „Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география – (първа част)“ и „Сборник учебни материали за допълнителна подготовка по обществена география – (втора част)“ са разработени общо единадесет теми. В отделните теоретични теми се разглеждат проблеми като районирането в географски аспект, райони за планиране в България, етнографските особености на териториите в България, геоглобални проблеми като география на конфликтите и география на пандемията, и още ред актуални теми, касаещи обществената география. Втората част от темите на учебното помагало са с практико-приложна стойност, разглеждащи изследването на населението и селищата в България, българските диаспори, фолклорните различия на териториите, анализират глобалните кризи с отражение на обществото и други.

Учебните помагала са разработени за студенти от спец. „География и регионална политика“, „География и биология“, „География и история“, „Туризъм“, както и магистърски програми „Географи и интерактивно образование“, „Приложна география и ГИС“, „Регионално развитие и туризъм“, „Краезнание“. Основната му цел е да представи модерни и актуални теми от обществената география, които да послужат за допълнителна подготовка, към вече изучаваните учебни дисциплини.

32. Петков, В., Примерни маршрути за провеждане на теренни практики по обществена география, УИ „Еп. К. Преславски“, 2022, ISBN 978-619-201-615-9 с. 116

Настоящият учебник се появява като опит да бъде запълнена празнината в подобни издания, третиращи дисциплини в учебният план в обучението по география за провеждането на теренни географски практики.

Той представя няколко варианта (маршрута) за теренни географски практики по обществена география. Разработени са във времеви план. Също така авторът предлага и тематичен маршрут за такава, а така също и методически насоки и варианти за провеждане на начални теренни научни изследвания. Така предложените маршрути не изчерпват огромната палитра от възможности за дестинации, обекти и територии, които да са обект на различни географски пътувания. По-скоро те са една възможност за примерни (моделни) такива, върху които да се изградят нови и тематично различни географски пътувания.

Наред с предложените маршрути, изданието има и кратки теоретично-методически теми свързани с най-общите положения в предложената тематика.

Изданието е съобразено с учебните програми, времетраенето и обseg на изследваната територия при провеждане на учебно-географски практики по обществена география за студентите от специалности „География и регионална политика“, „История и география“, „География и биология“ и др. То би било от полза и за студенти-географи от други Висши училища, както и от преподаватели и всички изкушени от географски пътувания и пътешествия.

3.08.2022 г.
Шумен

доц. д-р Веселин Петков.....